

Handläggare
Gunweig Högberg
Telefon: 08-508 20 505**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

**Rekommendation att teckna avtal med
Stockholms läns landsting om att etablera och
gemensamt finansiera ett regionalt
kunskapscentrum för utveckling av den palliativa
vården och omsorgen i länet - yttrande till
kommunstyrelsen,
KS dnr:325-894/2014**

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på remissen.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Avdelningschef beställare

Leif Kananen
Avdelningschef egen regi

Sammanfattning

Kommunstyrelsen begär stadsdelsnämndens yttrande senast 2014-10-01 över remiss om rekommendation att teckna avtal med Stockholms läns landsting om att etablera och gemensamt finansiera ett regionalt kunskapscentrum för utveckling av den palliativa vården och omsorgen i länet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och KSL-kansliet har med stöd av en projektgrupp tagit fram förslag till ett palliativt kunskapscentrum. Ett stort antal aktörer har medverkat i projektarbetet – patientorganisationer, forsknings- och vårdverksamheter och verksamhetsföreträdare från kommuner, landsting och andra specialistorgan.

Enligt förslaget ska det palliativa kunskapscentrat bli en resurs för både verksamheter som drivs av landsting, kommunerna och av privata aktörer.

Kunskapscentrets uppdrag ska vara att sammanställa kunskap från aktuell forskning och utvecklingsarbete så att forskningsresultat omsätts till praktik - en kunskapsbank för palliativa frågor. (Det palliativa kunskapscentrat ska inte driva egen forskning). Centrat ska också informera, utbilda, utveckla och driva palliativa frågor, ge stöd och rådgivning så att kunskapen om palliativ vård ökar hos alla personalgrupper som vårdar palliativa patienter.

Kunskapscentrat föreslås omfatta åtta tjänster.

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) föreslås få driftsansvaret för kunskapscentrat. Verksamheten föreslås bli permanent och ska utvärderas var tredje år.

Kostnaden beräknas till 8 219 000 kronor och föreslås fördelas genom att Stockholms läns landsting föreslås finansiera 50% av kostnaden och kommuner och stadsdelar i Stockholms län får stå för 50% av kostnaden, fördelat efter invånarantal (2013-11-01).

Förvaltningen ser positivt på förslaget att inrätta ett kunskapscenter för palliativ vård. Det finns ett stort behov av ökad kunskap inom området och det är bra att samla all kunskap i denna form. Det är viktigt att kunskapen verkligen når ut till personalen inom verksamheterna som har att även utföra vården i det palliativa skedet.

Det är bra att verksamheten ska arbeta utifrån ett gemensamt förhållningssätt, att verksamheten blir permanent och ska utvärderas vart tredje år ger trygghet och stabilitet.

Enligt förslaget ska kommunerna finansiera 50% av den beräknade driftskostnaden fördelat efter invånarantal. En sådan fördelning medför stora kostnader för kommuner/stadsdelar med ett stort antal invånare. Förvaltningen vill framföra att eventuellt ökade kostnader för äldreomsorgen avseende kostnader för ett palliativt kompetenscentrum inte kan belasta stadsdelarna inom nuvarande budget utan måste kompenseras i ersättningssystemet för att detta ska bli praktiskt möjligt att genomföra.

Bakgrund

Kommunstyrelsen begär stadsdelsnämndens yttrande senast 2014-10-01 över remiss om rekommendation att teckna avtal med Stockholms läns landsting om att etablera och gemensamt finansiera ett regionalt kunskapscentrum för utveckling av den palliativa vården och omsorgen i länet.

Ärendet

Kommunförbundet Stockholms län (KSL) styrelse beslutade 2014-06-12 att rekommendera länets kommuner att teckna avtal med Stockholms läns landsting om att etablera och gemensamt finansiera ett regionalt kunskapscentrum för utveckling av den palliativa vården och omsorgen i länet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och KSL-kansliet har med stöd av en projektgrupp tagit fram förslag till ett palliativt kunskapscentrum. Ett stort antal aktörer har medverkat i projektarbetet – patientorganisationer, forsknings- och vårdverksamheter och verksamhetsföreträdare från kommuner, landsting och andra specialistorgan.

Enligt förslaget ska det palliativa kunskapscentrat bli en resurs för både verksamheter som drivs av landsting, kommuner och av privata aktörer.

Kunskapscentrumets uppdrag ska vara att

- sammanställa kunskap från aktuell forskning och utvecklingsarbete så att forskningsresultat omsätts till praktik - en kunskapsbank för palliativa frågor. (Det palliativa kunskapscentrumet ska inte driva egen forskning)
- informera, utbilda, utveckla och driva palliativa frågor, ge stöd och rådgivning så att kunskapen om palliativ vård ökar hos alla personalgrupper som vårdar palliativa patienter.

Målet ska vara att all personal som har omsorg om eller vårdar palliativa patienter ska ha kunskap om och förståelse för ett palliativt förhållningssätt. Med palliativt förhållningssätt menas en helhetssyn där dimensionerna psykiskt, fysiskt, socialt och existenciellt beaktas och där de fyra palliativa hörnstenarna är arbetsredskap - symtomkontroll, kommunikation och relation, teamarbete och närståendestöd.

Palliativt förhållningssätt:

Fysisk dimension – smärta, illamående, andnöd osv.

Psykisk dimension- t ex oro, nedstämdhet, sömnproblem.

Social dimension – bl a boendet, närståendestöd osv.

Existenciell dimension – t ex dödsångest, meningslöshet.

Fyra hörnstenar/arbetsredskap:

Symtomkontroll i vid bemärkelse – dvs både fysiska och psykiska symtom samt sociala och existenciella problem.

Kommunikation och relation - en trygg patient och familj mår bättre och följsamheten till ordinationer ökar.

Teamarbete - eftersom patienten har komplexa behov behövs både olika personalgruppers samlade och koordinerade insatser.

Närståendestöd - enligt WHO är närståendestöd en självklar del av vården eftersom ett hotande dödsfall drabbar hela familjen.

Organisation

Kunskapscentrat föreslås omfatta åtta tjänster.

Organisationen som föreslås arbeta med centret föreslås bestå av:

- Styrgrupp- tjänstemän från kommun och landsting
- Stab bestående av:
 - Chef som leder, samordnar och utvecklar verksamheten tillsammans med anställda.
 - Vetenskaplig ledare, som disputerat och ska vara huvudansvarig för att ny och kliniskt relevant kunskap samlas in på ett systematiskt sätt (kan gälla både studier och utvecklingsprojekt).
 - Utbildningsansvariga som har vårdutbildning på högskolenivå samt kunskap i pedagogik och metodik.
 - Kommunikatör som ska arbetar strategiskt och operativt med exempelvis webbplats och ta fram webbutbildningar tillsammans med externa specialister.
 - Administratör som stödjer i administrativa, ekonomiska uppgifter samt ger praktiskt stöd i utbildningsarrangemang mm.
- Referensgrupper:
- Representanter från intresseorganisationer som organiserar patientgrupper, barn och äldre
- Yrkesverksamma som möter patienter och närstående

Driftansvar

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) föreslås få driftansvaret för kunskapscentrat. Verksamheten föreslås bli permanent och ska utvärderas var tredje år.

Beräknad kostnad år ett och förslag till fördelning

Kostnaden beräknas till 8 219 000 kronor och föreslås fördelas enligt följande

- Stockholms läns landsting föreslås finansiera 50% av kostnaden
- Kommuner och stadsdelar i Stockholms län före stå för 50% av kostnaden, fördelat efter innevånarantal (2013-11-01).

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom beställaravdelningen för äldre, funktionsnedsatta och socialpsykiatri i samverkan med egen regi avdelningen. Synpunkter har också inhämtats från stadsdelens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS). Ärendet behandlas i stadsdelsnämndens pensionärsråd 2014-09-19 och i rådet för funktionshinderfrågor 2014-09-22.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget att inrätta ett kunskapscenter för palliativ vård. Det finns ett stort behov av ökad kunskap inom området och det är bra att samla all kunskap i denna form. Det är viktigt att kunskapen verkligen når ut till personalen inom verksamheterna som har att även utföra vården i det palliativa skedet.

Det är bra att verksamheten ska arbeta utifrån ett gemensamt förhållningssätt, att verksamheten blir permanent och ska utvärderas vart tredje år ger trygghet och stabilitet.

Enligt förslaget ska kommunerna finansiera 50% av den beräknade driftskostnaden fördelat efter invånarantal. En sådan fördelning medför stora kostnader för kommuner/stadsdelar med ett stort antal invånare. Förvaltningen vill framföra att eventuellt ökade kostnader för äldreomsorgen avseende kostnader för ett palliativt kompetenscentrum inte kan belasta stadsdelarna inom nuvarande budget utan måste kompenseras i ersättningssystemet för att detta ska bli praktiskt möjligt att genomföra.

Bilagor

1. Remissen om rekommendation att teckna avtal med Stockholms läns landsting om att etablera och gemensamt finansiera ett regionalt kunskapscentrum för utveckling av den palliativa vården och omsorgen i länet.